

Перелогі орать і посіяне жать



60

Якби відомий поет колишньої доби нині побував у цьому пристолічному селі, він неодмінно з пафосом прорік би: «Говоримо Петропавлівська Борщагівка – розуміємо Кодебський, кажемо Кодебський – бачимо Петропавлівську Борщагівку».

І це аж ніяк не перебільшення. Ось уже тридцять років односельці доручають Олексію Кодебському очолювати свою самоврядну громаду. Навіть на останніх виборах, коли в багатьох пристолічних селах і містечках тривала справжнісінька війна за посади мерів і сільських голів, 76 відсотків жителів Петропавлівської Борщагівки знову віддали за нього свої голоси. До речі, вперше Кодебського обрали сільським головою, коли йому виповнилося 34. Серед тутешніх виборців уже мало хто й знає, що він – місцевий, що коріння роду з діда-прадіда – в Петропавлівській Борщагівці.

30-річну звитяжну працю Олексія Івановича на посаді очільника рідного села цінують не тільки в громаді. Петропавлівську

Борщагівку не раз визнавали найкращим селом України. Вона посідала перші місця на всеукраїнських конкурсах «Населений пункт найкращого благоустрою і підтримки громадського порядку», запроваджених Міністерством регіонального розвитку, будівництва і ЖКГ.

То як Олексій КОДЕБСЬКИЙ здобув серед односельців такий незаперечний авторитет? Саме з цього запитання розпочинаємо розмову із сільським головою Петропавлівської Борщагівки.

– Коли наприкінці 1980-х років іще тільки зароджувався кооперативний рух і з'явилися перші ознаки підприємництва, ми не ставили діловим людям, як то кажуть, палиць у колеса. Навпаки, підтримали, почали залучати до співпраці на свою територію, щоправда, з однією конкретною умовою: реєструватися в сільраді й не ховатися від податків. Нині ці підприємства на 90 відсотків наповнюють сільський бюджет.

Наша сільська рада, вважаю, правильно розпорядилася своїми землями, не роздаючи їх усім, а захищавши, зокрема, частину території для промисловості, для розвитку приватного підприємництва.

Коли таким чином став наповнюватися бюджет, ми із сільськими депутатами, вважаю, зуміли правильно розставити акценти: поетапно виконувати певні конкретні програми, а не розпилювати кошти на все по троху й ні на що конкретно. Зокрема, ухвалюючи план соціально-економічного розвитку на кожен рік, брали за основу одну конкретну комплексну програму й усі кошти спрямовували на її реалізацію. Результат був очевидний. Першою такою програмою стала газифікація села. Другою – будівництво доріг з твердим покриттям. Коли впоралися з цим (заасфальтували майже сотню кілометрів), узялися за будівництво третьої черги школи з 22 класами, актовим і спортивним залами, сучасною їдальнею, автономною котельнею. Маємо й чудовий стадіон зі штучним покриттям та міні-стадіон. Наші футболісти тренуються тут за будь-якої погоди й будь-якої пори року. Або,

скажімо, чотири роки тому ми побудували новий дитячий дошкільний заклад, а вже в бюджети минулого та нинішнього років заклали кошти на зведення ще одного дитсадка, двічі більшого. Бо в нас знову черга: діти з понад 150 сімей потребують у дитсадку місце.

У таких селах, як наше, кількість мешканців невинно зростає. Тут створюються молоді сім'ї, в них народжуються діти. Держава, згідно з Основним Законом, повинна гарантувати їм освіту, медичне обслуговування тощо. А кожен орган місцевого самоврядування – це ж частинка нашої держави.

Сільська рада активно співпрацює з мешканцями. Залучаємо їх до робіт із благоустрою та облаштування села. Кажемо: хочете жити в красі й комфорті – долучайтеся. Люди, які отримали земельні ділянки під індивідуальне будівництво, згуртовуються, створюють кооперативи забудовників. Вони затверджують свій статут, реєструються в Мін'юсті, формують початковий стартовий капітал на газифікацію чи електрифікацію своєї вулиці. Тож на нові масиви ми виділяємо вже менше бюджетних коштів. Спрямовуємо їх на інші цілі: будівництво нового дитсадка, розробку технічної документації на спорудження нової амбулаторії, облаштування рекреаційної зони для відпочинку. Цьогоріч здаємо в експлуатацію Будинок дитячої творчості.

– Олексію Івановичу, скажіть відверто: сусідство зі столицею сприяє розвитку села?

– Так, і ні. Скажімо, всі приміські села Київщини потерпають від то-

го, що на їхній території проживає чимало незареєстрованих громадян. Проте, як би ми того не хотіли, формування бюджетів, як і за радянських часів, іде згори донизу. Є спеціальні нормативи, за якими видатки на душу населення – на медицину, навчання, дошкільні заклади – множаться на чисельність громади й потім ця сума залишається в бюджеті сільської ради. Решта надходжень від тих підприємств, що працюють на території села, йдуть до державного, обласного, районного бюджетів. Упродовж, приміром, чотирьох останніх років ми перерахували майже 30 мільйонів гривень до державного бюджету.

Окрім того, формування бюджетів сіл і міст відбувається за дещо різними принципами й нормативами. А таке село, як наше, за кількістю населення, масштабами забудови, мабуть, давно наблизилось до статусу міста. Тому позицію, що селам треба виділяти коштів менше, ніж містам, вважаю не правильною. До речі, потребує значних змін і Бюджетний кодекс.

Іще одна досить серйозна проблема: нині ми втрачаємо обличчя традиційного українського села. Пристолічні села стали інтенсивно забудовуватися і котеджами, і багатопверхівками. Дуже часто робиться це хаотично й безконтрольно. Чому? Та тому, що тут набагато легше отримати всі необхідні дозволи й погодження, ніж, скажімо, в Києві. Зможні люди скуповують земельні ділянки, зводять висотки практично під вінками жителів приватного сектору. Мета одна – заробити гроші на подальшому продажі цих квартир.



Мало хто з них думає про прокладання належних комунікацій, розвиток відповідної інфраструктури, будівництво різноманітних об'єктів соціально-побутової сфери тощо. Тож усі соціальні проблеми нових жителів лягають на плечі органів місцевого самоврядування. Адже всіх треба забезпечити медициною, освітою, місцем у дитсадку. Раніше, коли виготовлялася технічна документація на забудову, все це робили державні проектні інститути. Чітко дотримувалися норм про відповідність кількості об'єктів соціальної інфраструктури чисельності жителів, про потужність усіх мереж і комунікацій тощо. Сьогодні цих норм не дотримуються. Є навіть багато приватних підприємств, які займаються проектуванням. А представники контрольних органів, котрі мали б за цим наглядати, останніми роками я, очільник громади, в селі не бачив. Дозволи на будівництво видають навіть без візду на місця. Саме це нерідко спричиняє різні конфлікти, сутички селян із забудовниками. На жаль, вони нині почастішали.

– **Але ж з такими явищами треба боротися...**

– Нині голови територіальних громад вимагають, аби в цих та подібних питаннях повноту влади на місцях передали органам місцевого самоврядування. Приміром, якщо хочемо дотримуватись якогось порядку в забудові сіл і селищ, то таким великим населеним пунктам, котрі є самодостатніми, недотаційними, треба дати можливість мати в сільраді свого архітектора чи й архітектурне бюро. Щоб наші фахівці ходили й контролювали порядок і законність усіх забудов.

На превеликий жаль, штатний розпис ми продовжуємо формувати за типовим урядовим циркуляром, що стосується всіх сільрад. І це дуже несправедливо. Бо десь у глибинці є сільради невеликих населених пунктів, де обсяг роботи їхніх фахівців мізерний порівняно з тим, що лягає на плечі наших працівників. У нас ведеться інтенсивне будівництво не тільки житла, а й каналізаційних мереж, водопостачання, дренажних систем. Для сільської місцевості це і затратні,

і трудомісткі справи. А ми не можемо навіть увести додаткову одиницю в штатний розпис – хоча б інспектора з благоустрою! А він у край потрібний. Бо село розташоване на межі з Києвом, поруч Кільцева дорога. Дуже часто ми тільки те й робимо, що прибираємо сміття, яке нам завозять зі столиці недобросовісні забудовники. Зливають в озера та водойми різні нечистоти з миських підприємств. Потерпає екологія, як результат люди не мають де відпочити.

Або ще одна проблема: нам у бюджеті залишають кошти за розрахунками 2001 року, тобто виходячи з тодішньої кількості мешканців села. Приміром, тоді амбулаторія була розрахована на п'ять тисяч осіб, а нині в Петропавлівській Боршчавці проживає лише офіційно зареєстрованих дев'ять тисяч. Але коли до місцевої амбулаторії приходять хвора людина, яка не зареєстрована в селі, то їй же не відмовиш у допомозі. Так само дітки йдуть до школи... А це ж додаткові затрати з місцевого бюджету. Понад тисячу нових будинків побудовано, та лише 48 відсотків їхніх мешканців зареєстровані як жителі села. Інші перебувають на обліку в Києві.

Настав час на законодавчому рівні розробити чітку градацію сільських рад. А отже, враховувати їхню специфіку під час розподілу бюджетних коштів, а не стригти всіх під один гребінець зрівнялівки.

– **Олексію Івановичу, повернімося до проблеми хаотичного росту багатоповерхівок під вікнами й садибами селян. Раніше в державних актах вказувалося, що «земельна ділянка відводиться для будівництва індивідуального житлового будинку». Тож людина вже нічого іншого не могла там звести. Нині ж чорним по білому пишуть: «для житлового будівництва». А це вже можна порізнено трактувати, чи не так?**

– Саме так. Є, скажімо, генеральний план населеного пункту, який чітко вказує, де повинна бути багатоповерхова забудова, а де індивідуальна. Але подивіться, сьогодні на кожному стовпі висять оголошення на кшталт: «Узаконимо самовільне будівництво». Людина сплачує чи-

малі кошти й приходять у сільраду з усіма дозволами. Або й через суд ці питання вирішують: платять 1700 гривень штрафу й продовжують будівництво.

Іще на початку 90-х років минулого століття держава припустилася помилки, коли розпочалося масове роздержавлення земель, якими володіли радгоспи та колгоспи. Мета була ніби благородна – наповнити прилавки ринків і крамниць продуктами харчування. Земля відводилася під фермерство, під особисті селянські господарства. Але вона дуже часто потрапляла до рук тих, хто навіть гадки не мав, як ту грядку обробити чи з якого боку підійти до корови. Усі раптом збагнули, що земля – велика цінність, і кожен вимагав: дай під індивідуальну забудову.

Але на сьогодні практично всі, а точніше 99,9 відсотка, змінили цільове призначення цієї землі, продавши наділи. Сьогодні в сільраді знову черги тих, хто стверджує, що хоче працювати на землі чи зводити будинок. Є і пільговики, і молоді спеціалісти, яким за законом сільрада не може відмовити. Але що відбувається насправді? Тільки-но отримали акт на землю, продають ділянку. Тож роздавати державну землю всім, щоб потім її за величезні гроші перепродавали, не по-державному.

Ми свого часу, гадаю, правильно вчинили. Коли починався фермерський рух, на мене навіть писали скарги в усі інстанції, що не поспішаю відводити землю фермерам. Сьогодні ж у деяких сусідніх селах, де таким «фермерам» роздали і по два, і по десять гектарів землі, вона вже розпродана. А села не мають за рахунок чого розвиватися. Ті ж села, як ось наше, котрі третину чи четвертину своєї території залишили для розвитку промисловості, створення нових підприємств, нині самодостатні й не ходять до держави з просягнутою рукою. Як то кажуть, слід самим «перелоги орать і посяне жать».

– **Бажаємо вам і громаді й надалі вдалого засіву та гарних урожаїв.**

– Дякую на добрім слові.